

**Fundusze
Europejskie**
Program Regionalny

Unia Europejska
Europejski Fundusz
Rozwoju Regionalnego

Bielańsko-Tyniecki Park Krajobrazowy

Zagrożenia

Bielańsko-Tyniecki Park Krajobrazowy - zagrożenia

- środowisko abiotyczne
- krajobraz
- flora
- fauna
- kultura

Fot. Krameko. Widok z dziedzińca Opactwa Benedyktynów w Tyńcu

Zagrożenia dla elementów środowiska abiotycznego i flory: **Degradacja form skałkowych i odsłonieć skalnych.**

- **Nadmierne zarastanie form skałkowych, nadmierne zarastanie i zapełnienie odsłonieć skalnych.** (Zakrzówek, dawny kamieniołom w Kryspinowie, odsłonięcia i wychodnie skał w Piekarach (stanowisko dokumentacyjne), Kraków Bielany, Kraków Pychowice, Kraków Bodzów), zmniejszenie bioróżnorodności,

Fot. Krameko. Kamieniołom w Kryspinowie

- **Wandalizm (np. graffiti).** (Jaskinia Pychowicka, Skałki Twardowskiego - Jaskinia Jasna),

Fot. Krameko. Jaskinia Pychowicka

Zagrożenia dla elementów środowiska abiotycznego: **Degradacja form skałkowych, odsłonień skalnych, źródeł, dewastacja jaskiń.**

- Wspinaczka skałkowa metodą dry-toolingu lub z wykorzystaniem punktów asekuracyjnych rozprężeniowych czy haków skalnych szczelinowych,
- Nadmierna penetracja i niszczenie odsłonień geologicznych przez turystów i poszukiwaczy skał i minerałów (kamieniołom w Piekarach (stanowisko dokumentacyjne), dawny kamieniołom w Kryspinowie, pas Skałek Twardowskiego -Jaskinia Jasna, kamieniołom Sowiarka),
- Niszczenie form naciekowych oraz cech morfologicznych obiektów (Zagrożenie rzeczywiste – jaskinie łatwo dostępne dla turystów, np. Jaskinia Pychowicka, Jaskinia Jasna, Jaskinia Twardowskiego, Zbójeckie Okienko),
- Degradacja i zanieczyszczanie mis źródliskowych, zanieczyszczenie, niekontrolowany pobór wody, nienaturalna obudowa źródła,

Fot. Krameko. Zbójeckie okienko

Zagrożenia dla elementów środowiska abiotycznego: **zanieczyszczenie wód stojących, zanieczyszczenie wód powierzchniowych i podziemnych, degradacja gleb, zanieczyszczenie**

- **Przedostawanie się zanieczyszczeń (w tym biogenicznych) do zbiorników wodnych. (Zbiornik Przyborów), zanieczyszczeń ze ścieków socjalno-bytowych, ciągów komunikacyjnych oraz z terenów rolniczych,**
- **Zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego. Niska emisja, pojazdy**

Fot. Krameko. Zbiornik Przyborów-
martwe kurczaki w wodzie

Zagrożenia dla elementów środowiska abiotycznego: **presja urbanistyczna, hałas**

Fot. Krameko. Górka Pychowicka, widok na zabudowę

Fot. Widok na autostradę A4, Krameko

Fot. Krameko. Dzikie wysypisko śmieci, przy forcie Winnica

Fot. Krameko. Dzikie wysypisko śmieci, przy forcie Winnica

Fot. Krameko. Dzikie wysypisko śmieci, przy forcie Bodzów

Fot. Krameko. Dzikie wysypisko śmieci, przy forcie Bodzów

Zagrożenia
dla elementów
środowiska
abiotycznego,
krajobrazu,
flory i fauny:
**dzikie
wysypiska
śmieci**

Zagrożenia dla elementów krajobrazu:

- Obiekty dysharmonizujące krajobraz:** Obiekty o obniżonych walorach estetycznych, niedostosowanych pod względem wizualnym do otoczenia (negatywnie wyróżniających się kolorystyką, rozmiarem, formą) w tym: linii energetycznych, masztów telekomunikacyjnych, wyróżniających się budynków, wielkogabarytowych nośników reklamowych,

Fot. Krameko. Ul. Księcia Józefa

- Dewastacja obiektów małej architektury**

Fot. Krameko. Zniszczona tabliczka umieszczona na hotelu dla owadów w Lasku Wolskim

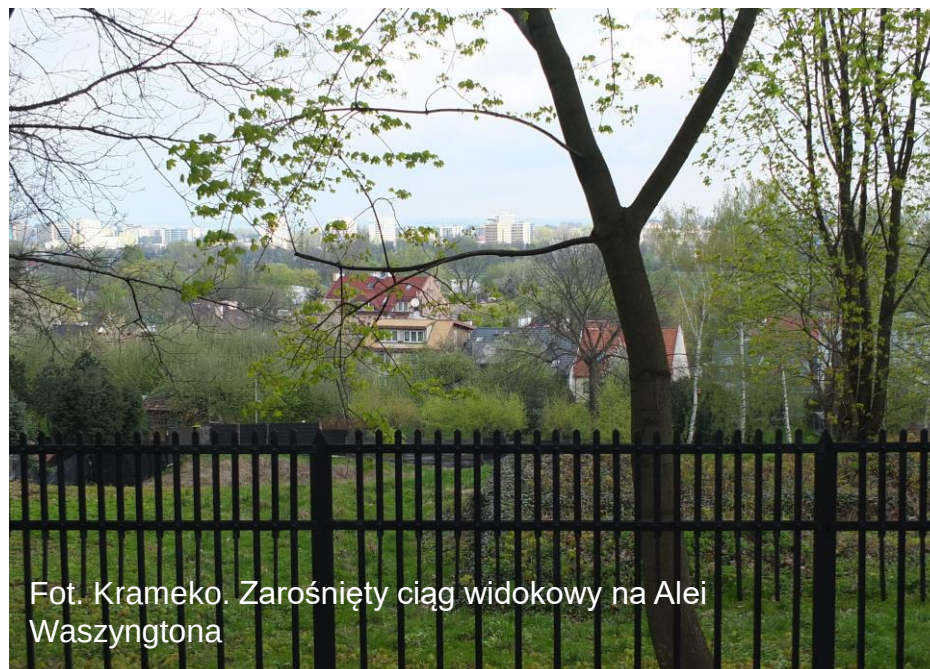
Fot. Krameko. Zabudowany punkt widokowy na ul. Wielogórskiej w Krakowie

Fot. Krameko. Zarośnięty ciąg widokowy biegnący od Kopca Kościuszki do Lasu Wolskiego

Fot. Krameko. Zarośnięty ciąg widokowy na Alei Waszyngtona

Fot. Krameko. Zarośnięty ciąg widokowy na Alei Waszyngtona

Zagrożenia dla elementów krajobrazu: Zarastanie oraz zabudowa terenów przedpoli widokowych, może spowodować częściowe lub całkowite przysłonięcie panoramy i utratę walorów widokowych,

Zagrożenia dla flory i fauny:

- **Sukcesja wtórna** - Zarzucenie tradycyjnej gospodarki łąkarskiej powoduje zmniejszenie areалу i ubożenie składu florystycznego zbiorowisk nieleśnych. Prowadzi do przekształcenia lub całkowitego zaniku cennych siedlisk fauny, ptaków oraz niektórych rzadkich bezkręgowców (np. motyli - modraszka telejusa, modraszka nausitousa oraz czerwonończyka fioletka),
- **Presja budowlana** - presja budowlana na tereny nieleśne, nieużytkowane rolniczo. Zabudowa i grodzenie działek w obrębie korytarzy ekologicznych, może doprowadzić do zmniejszenia ich funkcjonalności i izolacji małych populacji roślin i zwierząt,
- **Ekspansja gatunków obcych (inwazyjnych)**. Powoduje ustępowanie gatunków rodzimych, zmiany w składzie florystycznym oraz faunistycznym, w fizjonomii zbiorowisk oraz zaburzenie równowagi ekosystemów,
- **Ruch pojazdów crossowych**. Uszkodzenie darni łąk. Płoszenie i niepokojenie zwierząt. Kolizje zwierząt z pojazdami kołowymi, Szczególnie niekorzystne jest to w dolinie Wisły gdzie lęgą się m.in. rybitwy rzeczne oraz śmieszki,
- **Zaniechanie praktyk rolniczych**. W Parku dużą powierzchnię zajmują ugory w różnych stadiach zarastania. Są one głównym miejscem rozprzestrzeniania się obcych gatunków inwazyjnych,

Fot. Krameko. Sukcesja wtórna

Zagrożenia dla fauny:

- **Wypalanie traw i zarośli,**
- **Koszenie w nieodpowiednim terminie** – intensywne koszenie łąk na terenie obszaru Natura 2000 „Debnicko-Tyniecki Obszar Łąkowy” w lipcu i sierpniu uniemożliwiła składanie jaj modraszkom. Powodem jest brak kwitnącej rośliny żywicielskiej - krwiściągu lekarskiego, a także usuwanie roślin z już złożonymi jajami/młodymi larwami modraszków w kwiatostanach. Intensywne koszenie skutkowałoby też niszczeniem gniazd mrówek z rodzaju *Myrmica*, których obecność jest niezbędna do prawidłowego rozwoju obu modraszków. Koszenie w nieodpowiednim terminie uniemożliwia również skuteczne wyprowadzenie lęgów przez ptaki gniazdujące na ziemi bądź w niskiej roślinności zielnej,

Fot. Krameko. Widok na wały wiślane ze skały Okrążek w Piekarach

Zagrożenia dla fauny:

- **Brak ciągłości korytarzy ekologicznych** - ciągi komunikacyjne, w szczególności autostrada A4, przecinająca Park w jego środkowej części, ogranicza możliwość swobodnego przemieszczania się zwierzętom,
- **Regulacja rzek** - prace regulacyjne np. umacnianie brzegów rzek, prostowanie cieku, usuwanie z koryta zalegających pni itp. przyczyniają się do ubożenia siedlisk bezkręgowców wodnych, płazów, ryb oraz ptaków

Fot. Krameko.

Zagrożenia dla fauny:

- **Ruch kołowy** - ciągi komunikacyjne na terenie Parku, zwłaszcza droga nr 780 oraz ulica Tyniecka (droga lokalna). Ruch kołowy powoduje bezpośrednią śmierć zwierząt w wyniku kolizji,

Fot. Krameko.

Fot. Krameko. Widok na ul. Tyniecką

Zagrożenia dla fauny:

- **Zanieczyszczenie wody** - źródłem zagrożenia są nieszczelne szamba lub ich brak. Trafiający do rzek azot i fosfor sprzyja eutrofizacji,
- **Kłusownictwo** - nielegalne odłowy ryb w wodach Wisły, prowadzone niedozwolonymi metodami, często w okresie tarła,
- **Ekspansja gatunków obcych** - umyślne i przypadkowe wprowadzanie i wypuszczanie na wolność egzotycznych zwierząt,

Fot. Krameko. Wędkarz nad Wisłą

Zagrożenia dla walorów kulturowych:

- **Zanikanie miejscowej tradycji budowlanej na terenach wiejskich** - Rozpad, rozbiórka lub przebudowa starych domów i zabudowań gospodarczych z zatarciem bądź utratą pierwotnych cech stylistycznych; brak kontynuacji tradycyjnych, regionalnych rozwiązań architektonicznych w nowych realizacjach budowlanych,

Fot. Krameko. Czernichów i Dąbrowa Szlachecka, przykłady domów z ewidencji zabytków przebudowanych z zatarciem pierwotnych cech stylistycznych

Zagrożenia dla walorów kulturowych

- **Degradacja zabytków** - Rozpad wynikający z braku użytkowania, opuszczenia, bezpotomnej śmierci właścicieli, braku remontu i konserwacji itp.,

Fot. Krameko. Kraków, dom przy ul. Tynieckiej 74a

Fot. Krameko. Kraków, dom przy ul. Tynieckiej 48

Zagrożenia dla walorów kulturowych:

- **Zaniedbanie** - Zły stan obiektów będący wynikiem utraty pierwotnych funkcji, braku użytkowania oraz braku niezbędnych prac remontowych i zabezpieczających,

Fot. Krameko. Kraków, dom przy ul. Bolesława Śmiałego 24

Fot. Krameko. Kraków, dwór przy ul. Tynieckiej 152

Zagrożenia dla walorów kulturowych:

- **Zatarcie pierwotnej formy zabytku** - Przebudowa budynku zmieniająca w sposób radykalny jego pierwotny wygląd,

Fot. Krameko. Willa Poniedziałków w roku 2007. Źródło: Kurier Zwierzyniecki, Nr 4 (145), maj 2007r.

Fot. Krameko. Willa Poniedziałków wiosną 2017 r.

Zagrożenia dla walorów kulturowych:

- **Dewastacja** - Napisy wykonane farbą w sprayu na elewacji oraz wewnątrz budowli, zaśmiecenie obiektów i ich otoczenia,
- **Zanik inskrypcji** - Zatarcie inskrypcji na postumencie kapliczki i pomnika spowodowany wpływem czynników naturalnych,

Fot. Krameko. Kraków, koszary Fortu Krępak przy ul. Księcia Józefa

Fot. Krameko. Kraków, inskrypcja na postumencie kapliczki przy ul. Pod Sikornikiem